

COMMISSION DE LA JUSTICE

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

du

van

MERCREDI 19 FÉVRIER 2014

WOENSDAG 19 FEBRUARI 2014

Après-midi

Namiddag

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 16.13 uur. De vergadering wordt voorgezeten door mevrouw Kristien Van Vaerenbergh.

Le développement des questions et interpellations commence à 16.13 heures. La réunion est présidée par Mme Kristien Van Vaerenbergh.

01 Vraag van mevrouw Sonja Becq aan de minister van Justitie over "de vacature voor de post van directeur van het Instituut voor de Gerechtelijke Opleiding (IGO)" (nr. 22300)

01 Question de Mme Sonja Becq à la ministre de la Justice sur "la place vacante de directeur de l'Institut de formation judiciaire (IFJ)" (n° 22300)

01.01 Sonja Becq (CD&V): Mijn vraag is eigenlijk vrij eenvoudig, mevrouw de minister. Op dit moment loopt de vacature voor de post van directeur van het IGO, die aangewezen moet worden door de Ministerraad op advies van de Hoge Raad voor de Justitie. Wij hebben echter ondertussen wel het wetsontwerp houdende diverse bepalingen betreffende Justitie, waarover vanmorgen in de Senaatscommissie gestemd is. In die wet staan een aantal andere bepalingen, waardoor de werking en de rol van de directeur van het IGO toch een andere invulling krijgen dan onder de oude wet.

De nieuwe regelgeving die een nieuwe functieomschrijving met zich meebrengt, doorkruist volgens mij de benoemingsprocedure, zodat het niet zo duidelijk is voor ons op grond van welke visie of bepaling de directeur van het IGO zal voorgedragen of aangewezen worden.

Men is dus eigenlijk op zoek naar een nieuw profiel. Wordt de directeur geselecteerd op grond van de oude wetgeving of op grond van die nieuwe wetgeving? Dat is volgens mij toch relevant, zowel voor wie het onderzoek doet als voor de Hoge Raad, die hierover advies moet geven en voor de regering die de benoeming uiteindelijk moet doen.

Vandaar de vraag. Is het uw bedoeling om de procedure tot aanstelling nog af te ronden voor de verkiezingen? Dient de kandidaat-directeur beoordeeld te worden op basis van de vereisten van de oude wet of zal men zich richten naar de nieuwe wet? Als men zich richt naar de nieuwe wet, blijft de oproep tot kandidaten dan behouden onder een wet die normaal gezien bij het aantreden van de nieuwe directeur niet meer in voege zal zijn? Of zal er een nieuwe oproep gebeuren na de inwerkingtreding van de nieuwe wet? Eigenlijk is het weinig zinvol om iemand aan te werven met capaciteiten voor een job die niet meer op dezelfde manier bestaat of ingevuld kan worden.

01.02 Minister Annemie Turtelboom: Mevrouw de voorzitter, mevrouw Becq, in het wetsontwerp houdende diverse bepalingen geldt aangaande de directeur in essentie dat deze deel zal uitmaken van de raad van bestuur en bijgestaan zal worden door één adjunct-directeur in plaats van twee. In de Senaat is daaraan een amendement toegevoegd om ervoor te zorgen dat de continuïteit van de dienst nooit in gevaar mag komen en dat er in voorkomend geval toch nog een aanpassing kan gebeuren.

In antwoord op uw vraag over de procedure kan ik antwoorden dat die, zoals aangevat, wordt voortgezet. Aangezien de oproep in het *Belgisch Staatsblad* van 29 november 2013 is verschenen en de kandidaten hebben gepostuleerd op basis van de huidige wetgeving, zal de procedure verder gevoerd worden op basis van het bestaand profiel.

Voor de inhoud van de functie en de vereiste competenties worden door het wetsontwerp geen nieuwe of

andere functievereisten gesteld. Er wordt enkel bijkomend bepaald dat de directeur magistraat moet zijn. Die nieuwe vereiste geldt niet voor de huidige procedure.

De oproep tot kandidaten is rechtsgeldig. Er is geen reden om de procedure stop te zetten en/of onder een ander geding van de kortelings aangepaste wet op het IGO een nieuwe oproep tot kandidaten uit te brengen. Het gegeven dat het wetsontwerp de huidige procedure doorkruist, creëert op zich geen juridisch beletsel en zou in het tegenovergestelde geval tot discussie kunnen leiden.

01.03 Sonja Becq (CD&V): Mevrouw de minister, ik moet zeggen dat ik uw antwoord eigenlijk wel een beetje betreurt. In de wet zijn er immers toch wel enkele aanpassingen opgenomen, gebaseerd op een andere filosofie en visie op de toekomst van het IGO. Uiteindelijk wordt een kandidatuurstelling opgesteld op basis van een oude wetgeving. Dat vind ik heel bizar. Het kan wel kloppen, zoals u zegt, dat dit juridisch correct is en dat het tegenovergestelde problemen zou opleveren. Toch blijf ik dat een moeilijke zaak vinden, gelet op de toch wel enigszins andere omschrijving, invulling en visie. Het lijkt mij daarom wel belangrijk dat nadien eventueel een bijsturing mogelijk is, want ik vind het bizar zoals de procedure nu verloopt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, momenteel zijn er geen andere vraagstellers aanwezig. Vindt u het goed dat ik alvast mijn mondelinge vraag stel van op de voorzitterstoel?

01.04 Minister Annemie Turtelboom: Jawel, geen probleem. Het is geen politieke discussie.

02 Vraag van mevrouw Kristien Van Vaerenbergh aan de minister van Justitie over "de commissie voor de gerechtskosten" (nr. 21668)

02 Question de Mme Kristien Van Vaerenbergh à la ministre de la Justice sur "la commission des frais de justice" (n° 21668)

02.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, de commissie voor de gerechtskosten doet als administratief rechtscollege uitspraak over beroepen, ingesteld tegen beslissingen van de taxerende magistraat en de minister van Justitie betreffende het bedrag van de gerechtskosten.

De commissie doet onder meer uitspraak in geschillen over de vergoeding die in strafzaken aan gerechtsdeskundigen wordt toegekend.

De minister van Justitie benoemt de leden van de commissie voor een termijn van twee jaar. De mandaten van de plaatsvervangende en effectieve voorzitter en leden van de commissie in haar laatste samenstelling verstreken einde juli 2013.

Tot op heden – ik denk dat mijn vraag ondertussen achterhaald is – is er volgens mij nog geen benoemingsbesluit in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd. De continuïteit van de rechtspraak komt immers in het gedrang door de niet-publicatie.

Mevrouw de minister, kunt u meedelen waarom u de voorzitters en de leden van de commissie voor de gerechtskosten nog niet kon benoemen? Welke maatregelen zult u nemen om te voorzien in de benoeming van de voorzitters en de leden van de commissie? Wat is de omvang van de reeds opgelopen achterstand in de behandeling van de lopende en nieuwe zaken? Welke maatregelen zult u nemen om deze achterstand weg te werken?

02.02 Minister Annemie Turtelboom: Een eerste oproep tot kandidaatstelling voor de leden van de commissie voor de gerechtskosten gebeurde op 3 juli 2013. Een aantal leden van de vorige commissie voor de gerechtskosten wensten immers hun mandaat niet te verlengen.

Bij deze eerste oproep konden echter onvoldoende kandidaten in aanmerking worden genomen om de commissie opnieuw samen te stellen. Een nieuwe oproep heeft om die reden plaatsgevonden.

De kandidaten moeten in principe voldoende kennis hebben van de materie van de gerechtskosten in strafzaken.

Momenteel zijn er 205 Nederlandstalige en 78 Franstalige dossiers aanhangig bij de commissie voor de gerechtskosten.

De selectieprocedure werd opgestart om bijkomende secretarissen aan te stellen voor de commissie voor de gerechtskosten. Met behulp van deze secretarissen en een uitgebreide samengestelde commissie zal de achterstand kunnen worden weggewerkt.

De eerste reden was dat onvoldoende kandidaten weerhouden werden. Daarom volgde een nieuwe oproep.

02.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Kunt u iets concreter zijn over de achterstand?

02.04 Minister Annemie Turtelboom: Wij hebben 205 Nederlandstalige dossiers en 78 Franstalige dossiers.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

03 Vraag van mevrouw Kristien Van Vaerenbergh aan de minister van Justitie over "de verhoging van de griffiekosten" (nr. 21677)

03 Question de Mme Kristien Van Vaerenbergh à la ministre de la Justice sur "l'augmentation des frais de greffe" (n° 21677)

03.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Eind vorig jaar kreeg u een brief van de orde van de Franstalige en Duitstalige advocaten. De brief hield verband met de mogelijke verhoging van de griffiekosten.

Mogelijk worden de griffiekosten voor een tweede keer in deze legislatuur verhoogd. Begin dit jaar gebeurde dit al een eerste keer. U sprak in de Senaat over verschillende hervormingsvoorstellen die in technische werkgroepen worden besproken.

Ik heb de volgende vragen voor u, mevrouw de minister.

Ten eerste, wat is de aanleiding voor de verhoging van de griffiekosten?

Ten tweede, welke pistes of hervormingsvoorstellen onderzoekt u?

Ten derde, hoeveel extra inkomsten werden er gegenereerd door de vorige verhoging van de griffierechten? Hoeveel van dat geld stroomde terug naar Justitie? Ik heb immers begrepen dat dit geld naar Financiën stroomt.

Ten vierde, vreest u niet dat deze eventuele tweede verhoging van de kosten voor het voeren van een proces, samen met het invoeren van btw voor advocaten, de toegankelijkheid van Justitie vermindert?

Ten slotte, hoe wenst u deze maatregelen in te voeren en toch de toegankelijkheid maximaal te garanderen?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

03.02 Minister Annemie Turtelboom: Ik zal niet nogmaals wijzen op de budgetstijging voor de rechtsbijstand in de afgelopen tien jaar. Ik heb dit punt immers al een aantal keren aangehaald.

Er doen niet meer mensen een beroep op die rechtsbijstand, maar er worden gewoon meer zaken ingeleid. Vooral dat verklaart de stijging van het budget. Sommigen werpen de piste op om de griffierechten te verhogen, zodat extra budget vrijkomt voor pro Deo. Die vragen zijn op dit moment prematuur. Er liggen momenteel dan ook geen concrete pistes op tafel, laat staan dat er sprake van zou zijn dat het geld naar Financiën zou stromen.

Dit zijn pistes die worden gelanceerd en zoals altijd liggen er voortdurend verschillende pistes op tafel. Het is pas op het moment dat er een beslissing wordt genomen dat een bepaalde piste wordt geconcretiseerd.

03.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, voorlopig is er dus nog geen concrete beslissing genomen om de griffierechten te verhogen?

03.04 Minister Annemie Turtelboom: Er liggen altijd verschillende pistes op tafel...

03.05 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Het zou spijtig zijn dat alle griffiekosten worden verhoogd om de rechtsbijstand te financieren.

Ik dank u alvast voor uw antwoord. Wij zullen dit dossier opvolgen, zodat wij te weten komen welke pistes eventueel toch zouden worden uitgewerkt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van mevrouw Kristien Van Vaerenbergh aan de minister van Justitie over "de benoemingsprocedures in het arrondissement Brussel" (nr. 21829)

04 Question de Mme Kristien Van Vaerenbergh à la ministre de la Justice sur "les procédures de nomination dans l'arrondissement de Bruxelles" (n° 21829)

04.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, in het arrondissement Brussel is er al een arbeidsauditeur benoemd ingevolge de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel. Deze topjob is exclusief voorbehouden voor een Franstalige. Daarbij moet men dan in principe ook een adjunct aanduiden die normalerwijze Nederlandstalig is. Wie in aanmerking wil komen voor deze functie moet eerste substituut zijn, als ik me niet vergis.

Naar verluidt is de vacature van adjunct-arbeidsauditeur nog niet ingevuld. De Nederlandstalige post is dus nog niet ingevuld.

Ik heb daarover de volgende vragen.

Is de positie reeds vacant verklaard? Wanneer wordt een benoeming verwacht? Welke zijn de criteria om benoemd te worden tot adjunct-arbeidsauditeur? Aan welke voorwaarden moet iemand voldoen? Wie neemt de uiteindelijke beslissing? Welke zijn de criteria om tot eerste substituut benoemd te worden? Speelt taal een rol? Wanneer vonden de laatste taalexamen plaats? Wanneer is de eerstvolgende examensessie?

Ik bedank u alvast voor uw antwoord.

04.02 Minister Annemie Turtelboom: Het mandaat van adjunct-arbeidsauditeur bij het arbeidsauditoraat te Brussel is voorzien in artikel 152 van het Gerechtelijk Wetboek, zoals het werd aangevuld bij artikel 18, 2° van de wet van 19 juli 2012 betreffende de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

In toepassing van artikel 61 van de voornoemde wet wordt het adjunct-mandaat vacant de dag bedoeld in artikel 61 van de voornoemde wet van 19 juli 2012. De arbeidsauditeur van Brussel wordt bijgestaan door de eerste substituut met als titel adjunct-arbeidsauditeur van Brussel. In toepassing van artikel 259quinquies, 2° van het Gerechtelijk Wetboek wordt hij door de Koning aangewezen op voordracht door de korpschef van twee kandidaten, indien voorhanden.

In toepassing van artikel 43, § 4quater, tweede lid van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken moet de adjunct-arbeidsauditeur van Brussel bovendien aan de hand van zijn diploma aantonen dat hij de examens van doctor, licentiaat of master in de rechten in het Nederlands heeft afgelegd en moet hij aantonen dat hij over een grondige kennis van het Frans beschikt, overeenkomstig artikel 43quinquies, § 1, vierde lid.

In toepassing van artikel 193 van het Gerechtelijk Wetboek moet de kandidaat voor de functie van eerste substituut sedert ten minste drie jaar het ambt van substituut-arbeidsauditeur bij hetzelfde rechtscollege uitoefenen.

Het laatste taalexamen georganiseerd voor licentiaten in de rechten, de tweede sessie van 2013, is op 27 januari 2014 gesloten. Het proces-verbaal moet mij binnen enkele dagen worden betekend. De

taalexamens voor 2014 zijn vastgelegd op 31 maart 2014 voor de eerste sessie en 29 september voor de tweede sessie.

04.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Ik heb misschien niet alles goed gevolgd. De positie is al vacant verklaard? Wanneer moet de benoeming eigenlijk plaatsvinden? Er is immers al een arbeidsauditeur benoemd, maar blijkbaar nog geen adjunct.

04.04 Minister Annemie Turtelboom: Ik kijk de datum na. Ik geef u in elk geval schriftelijk antwoord. Wij moeten nog nakijken of de positie van adjunct al open is verklaard en tegen wanneer de benoeming moet gebeuren. De timing staat er niet in, maar ik geef u in elk geval mijn schriftelijk antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De samengevoegde vragen nrs 22082 van de heer Lahssaini, 22103 van mevrouw Van Vaerenbergh en 22325 van mevrouw Lahaye-Battheu worden uitgesteld.

05 Vraag van mevrouw Kristien Van Vaerenbergh aan de minister van Justitie over "de organisatie en werking van de HRJ" (nr. 22124)

05 Question de Mme Kristien Van Vaerenbergh à la ministre de la Justice sur "l'organisation et le fonctionnement du CSJ" (n° 22124)

05.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, de opdracht van de Hoge Raad voor de Justitie is het streven naar een betere werking van de rechterlijke orde in België.

De Hoge Raad voor de Justitie vervult deze opdracht op drie manieren. De HRJ organiseert in de eerste plaats de examens voor de magistratuur en draagt nadien magistraten voor tot benoeming door de minister van Justitie.

Daarnaast voert de HRJ een externe controle uit op de werking van de rechterlijke orde via audits en bijzondere onderzoeken en de behandeling van klachten over de werking.

Ten slotte neemt de Hoge Raad voor de Justitie initiatieven en geeft adviezen ter verbetering van de werking van Justitie ten behoeve van de burger.

De Hoge Raad voor de Justitie bestaat uit een algemene vergadering, bestaande uit 44 leden en een bureau van 4 leden die beurtelings het voorzitterschap waarnemen, 2 Nederlandstaligen en 2 Franstaligen.

Elk van de bureauleden is tegelijk voorzitter van een van de commissies: de Nederlandstalige en de Franstalige benoemings- en aanduidingscommissie en de Nederlandstalige en de Franstalige advies- en onderzoekscommissie.

De benoemings- en aanwijzingscommissies hebben als wettelijke opdracht het voordragen van kandidaten voor benoeming of aanwijzing, het inrichten van examens voor de magistratuur en het vastleggen van de richtlijnen voor de opleiding van magistraten en gerechtelijke stagiairs.

Mevrouw de minister, ik heb de volgende vragen. Ten eerste, kan in het belang van de geloofwaardigheid van de Hoge Raad voor de Justitie een lid dat zich, in het algemeen gesteld, moet verantwoorden voor de correctionele rechtbank, zijn of haar taken in de Hoge Raad voor de Justitie op een correcte wijze blijven vervullen?

Dient het lid niet tijdelijk een stap opzij te zetten of moet er in dergelijk geval een sanctie worden opgelegd? Komt anders het vertrouwen in Justitie niet in het gedrang?

Ik stel de vraag ten algemene titel, want ik weet dat er in het concreet geval een evolutie is.

05.02 Minister Annemie Turtelboom: Op 11 februari 2013 werd een lid van het bureau van de Hoge Raad voor de Justitie in het kader van een gerechtelijk onderzoek in verdenking gesteld voor valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken. Naar aanleiding daarvan besliste de Hoge Raad voor de Justitie op

22 mei 2013 om het betrokken lid preventief te schorsen in al haar functies. Op 20 november 2013 werd het lid opnieuw geschorst voor een duur van drie maanden.

De procureur-generaal bij het hof van beroep te Brussel heeft op 20 januari 2014 beslist dat het betrokken lid voor het hof van beroep te Brussel zal dienen te verschijnen. De algemene vergadering van de Hoge Raad voor de Justitie zal de administratieve toestand van het betrokken lid binnen de Hoge Raad voor de Justitie opnieuw beoordelen op 12 februari 2014.

05.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): (...)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van mevrouw Kristien Van Vaerenbergh aan de minister van Justitie over "raden en commissies met magistraten" (nr. 22309)

06 Question de Mme Kristien Van Vaerenbergh à la ministre de la Justice sur "les conseils et commissions où siègent des magistrats" (n° 22309)

06.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, in mei 2012 kreeg ik van u het cijfer dat negenhonderd magistraten in ongeveer driehonderd raden en commissies zitting hebben. Sommige van die raden zijn nuttig en de inzet van magistraten is er te rechtvaardigen. Andere zijn toch wel achterhaald of het is twijfelachtig of daar magistraten noodzakelijk zijn.

Er bestonden in mei 2012 nog steeds drie commissies die zich bezighouden met het Phenixproject. Dat project moest justitie informatiseren, maar het project is intussen opgedoekt.

Zo zetelden er toentertijd ook magistraten in de commissie voor opiniepeilingen of de Association belge francophone des cinémas d'art et d'essai.

U kondigde toen een evaluatie aan, waarmee men zou nagaan wat het nut van de commissies en de wenselijkheid van de inzet van magistraten in sommige commissies was.

Mevrouw de minister, heeft die evaluatie plaatsgevonden? Wat zijn de besluiten? Welke commissies kunnen worden opgeheven? Welke werden reeds opgeheven? Welke commissies blijven bestaan, maar zonder magistraten?

06.02 Minister Annemie Turtelboom: Magistraten wordt vaak gevraagd om in allerlei commissies of raden zitting te nemen. Volgens artikel 293 en 294 van het Gerechtelijk Wetboek moet de Koning op voorstel van de minister van Justitie hun hiertoe altijd machtiging geven. Het is daarom dat ik goed weet dat magistraten vaak worden gevraagd.

Het is echter niet verplicht om door te geven wanneer de instellingen worden ontbonden of wanneer de magistraten ophouden met het mandaat uit te oefenen. Daardoor kan ik niet exact zeggen hoeveel magistraten deel uitmaken van een commissie.

Wat opvalt, is dat de meeste commissies en raden waarvoor magistraten worden gevraagd, buiten de bevoegdheid van de FOD Justitie vallen. Daarover heb ik als minister dus geen zeggenschap. Het gaat om raden van beroep en comités die afhangen van andere federale overheidsdiensten, Gemeenschappen, Gewesten of parastatalen.

Op de commissies waarover ik wel zeggenschap heb, heb ik natuurlijk wel een goed zicht. Ik kan u meedelen dat de twee belangrijkste commissies, zijnde de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde en de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid, onlangs werden afgeschaft en in de nieuwe structuur werden geïntegreerd. De afschaffing van die commissies werd vorige week vrijdag tijdens de Ministerraad goedgekeurd.

Tot slot, sinds begin 2013 wordt een nieuwe werkmethode voor het aanduiden van magistraten gehanteerd. Daardoor wordt in de eerste plaats gekozen en voorgedragen uit de lijst van de op rust gestelde magistraten. Aldus kunnen effectief werkende magistraten van deelname worden gespaard. Zij kunnen zich zodoende

volledig aan hun ambt van magistraat wijden. Bovendien kunnen magistraten op rust hun heel grote kennis aldus doorgeven.

06.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Indien ik het goed heb begrepen, is er nog geen evaluatie gebeurd van alle commissies die onder uw bevoegdheid vallen?

06.04 Minister Annemie Turtelboom: Ik heb de evaluatie gemaakt voor de DSB en voor de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde. Het was immers mijn mening dat wij ter zake op dit moment door de hervorming van Justitie andere noden hebben. Wij zijn op dat vlak al ver gegaan.

De Algemene Raad van de Partners van de Rechterlijke Orde zal blijven bestaan, omdat in die raad ook de gerechtsdeurwaarders, de notarissen en de advocaten aanwezig zijn. De raad komt drie keer per jaar samen. Het gaat om een klankbord met meer partijen dan alleen maar Justitie.

Een aantal mandaten ligt buiten onze overheidsdiensten. Wij hebben er bijgevolg ook geen zeggenschap over.

06.05 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, ik had in 2013 de lijst gekregen. Ik heb hem dus nagekeken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

07 Question de Mme Jacqueline Galant à la ministre de la Justice sur "la présence d'un grand nombre de détenus ne disposant pas d'une autorisation ou d'un droit de séjour dans les prisons belges" (n° 21822)

07 Vraag van mevrouw Jacqueline Galant aan de minister van Justitie over "het grote aantal gedetineerden in de Belgische gevangenissen zonder machtiging tot verblijf of verblijfsrecht" (nr. 21822)

07.01 Jacqueline Galant (MR): Madame la présidente, madame la ministre, dans nos prisons, il se trouve 3 351 détenus qui ne disposent pas d'une autorisation de séjour ou d'un droit de séjour, ce qui donne environ une personne emprisonnée sur trois.

Ces statistiques datent d'octobre 2013. Elles démontrent que les chiffres sont relativement stables par rapport à ceux de l'année précédente, puisque 3 289 personnes se trouvaient alors incarcérées dans cette situation.

Le "top 3" est lui aussi resté inchangé: Algériens (651 détenus), Marocains (606) et Roumains (311).

On constate une hausse de 20 % des détenus albanais et de 10 % à 15 % des détenus roumains et français. Seuls les Hollandais et les Serbes (près de 50 % de cas en moins) sont moins nombreux qu'en 2012, tandis que Polonais et Bulgares remplacent les Italiens et les Turcs dans le "top 10".

Les services ont aussi tenu la comptabilité des détenus étrangers disposant d'une autorisation ou d'un droit de séjour. Ici aussi, la tendance est à la hausse: 2 119 personnes en 2013 au lieu de 1 939 en 2012, soit une augmentation d'environ 10 %.

Les Marocains (691) sont les plus nombreux, devançant largement les Italiens (143), les Turcs (134), les Algériens (128) et les Hollandais (92); Serbes, Français, Roumains, Congolais et Polonais ferment le "top 10".

Les Polonais y font leur apparition, les Tunisiens en sortent.

En octobre, vous aviez annoncé que près de 500 étrangers illégaux condamnés avaient été, en 2013, transférés dans leur pays d'origine. Le chiffre est donc en augmentation de 25 % par rapport à 2012. On peut saluer cette progression, mais quand on se penche sur les chiffres actuels, on observe qu'il faut poursuivre le travail. En effet, un détenu sur trois qui ne dispose pas d'une autorisation ou d'un droit de séjour, c'est vraiment énorme, surtout lorsqu'on songe aux très nombreux problèmes nés de la surpopulation carcérale à laquelle nous sommes confrontés.

Je sais que vous êtes très sensible à cette situation. Vous avez pris de nombreuses mesures afin de réduire le nombre de détenus dans les prisons; ce sont des mesures que je salue.

Mais ne serait-il pas possible d'intensifier les contacts avec des pays comme l'Algérie, le Maroc, la Roumanie et d'autres, afin de faciliter le transfert de détenus en situation irrégulière dans leur pays d'origine?

Quels sont les principaux obstacles que vous rencontrez concernant la conclusion de tels accords? Sont-ils d'ordre diplomatique, organisationnel ou juridique?

07.02 Annemie Turtelboom, ministre: Chère collègue, je pense que la Belgique fournit déjà d'immenses efforts diplomatiques pour conclure des accords avec des pays tiers dans le cadre de l'exécution de peines. Nous sommes d'ailleurs le seul État à renvoyer des détenus de nationalité marocaine vers leur pays afin d'y purger leur peine.

Ce type de collaboration n'est pas évident et prend du temps. Chaque dossier doit, en effet, être examiné d'abord par la Belgique ensuite par le Maroc afin qu'un transfèrement puisse avoir lieu.

Entre-temps, les choses se mettent en place et nous avons déjà pu transférer des détenus marocains lors de trois opérations distinctes. Je ne doute pas que cette collaboration s'intensifiera dans les prochaines années.

Parallèlement, avec ma collègue en charge de l'Asile et de la Migration, j'ai amélioré les règles et procédures d'expulsion après la sortie de prison des détenus sans titre de séjour. En 2013, nous en avons ainsi expulsé 625, soit le double du chiffre de 2012.

Évidemment, notre priorité est de renvoyer le plus possible les détenus séjournant dans nos prisons vers leur pays d'origine. Nous consentons de nombreux efforts en ce sens. De temps en temps, il serait opportun que l'Europe en fasse davantage et utilise ses contacts sur le plan commercial ou économique, en vue d'aider les pays européens en matière de renvoi vers leur pays d'origine des détenus en séjour illégal dans les pays de l'Europe.

07.03 Jacqueline Galant (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Si j'entends bien, il n'existe des conventions pour le rapatriement des détenus qu'avec le Maroc, de manière à ce qu'ils puissent purger leur peine dans leur pays d'origine. En ce qui me concerne, je veux bien insister également auprès de votre collègue, le ministre des Affaires étrangères, pour renforcer avec vous la concrétisation de collaborations entre les pays pour que les détenus qui sont en situation irrégulière sur notre territoire puissent purger leur peine dans leur pays d'origine.

Je vous sais fort sensible à la surpopulation carcérale. Quand on voit les chiffres, si toutes les personnes en situation illégale purgeaient effectivement leur peine dans leur pays d'origine, on libérerait énormément de places et cela nous éviterait des frais supplémentaires, comme la location de prisons à l'étranger.

Madame la ministre, je ne peux que vous inciter à continuer votre travail dans ce secteur. J'interpellerai également le ministre des Affaires étrangères pour voir s'il ne peut pas vous venir en aide en ce qui concerne les collaborations avec certains pays.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Samengevoegde vragen van

- de heer Theo Francken aan de minister van Justitie over "het ontnemen van de Belgische nationaliteit van Syriëstrijders" (nr. 22204)

- de heer Peter Logghe aan de minister van Justitie over "het afnemen van de Belgische nationaliteit van terugkerende Syriëstrijders" (nr. 22210)

- de heer Theo Francken aan de minister van Justitie over "de procedure die het mogelijk maakt de Belgische nationaliteit te ontnemen" (nr. 22275)

08 Questions jointes de

- M. Theo Francken à la ministre de la Justice sur "le retrait de la nationalité belge des combattants en Syrie" (n° 22204)

- **M. Peter Logghe à la ministre de la Justice sur "le retrait de la nationalité belge aux combattants de retour de Syrie" (n° 22210)**

- **M. Theo Francken à la ministre de la Justice sur "la procédure permettant le retrait de la nationalité belge" (n° 22275)**

De **voorzitter**: De heer Francken kan hier nu niet aanwezig zijn voor het stellen van zijn vragen nrs 22204 en 22275.

08.01 Peter Logghe (VB): Mevrouw de minister, als ik juist ben ingelicht, zou in België tot nu toe van een viertal veroordeelde islamitische terroristen de Belgische nationaliteit zijn afgenomen. De minister van Binnenlandse Zaken zei dat er zowat 150 Syriëstrijders zijn, maar volgens andere bronnen zouden er meer dan 250 zijn. Het is moeilijk om juiste cijfers te verkrijgen. Het aantal personen van wie de nationaliteit is afgenomen, blijft wel vrij weinig.

In Nederland wordt, blijkens berichten, in snel tempo een wetsontwerp voorbereid waardoor van Nederlandse jihadstrijders met een dubbele nationaliteit de Nederlandse nationaliteit op een vlottere manier kan worden afgenomen. Als ik het goed opvolg, dan blijkt dat in het buitenland het juridisch instrumentarium wordt aangescherpt. De vraag rijst hoe België daarop reageert.

Mevrouw de minister, daarover heb ik voor u de volgende vragen.

Ten eerste, van hoeveel jihadstrijders wordt momenteel onderzocht of hen de nationaliteit zal of kan worden afgenomen?

Ten tweede, hebt u enig zicht op het aantal burgers in dit land dat de dubbele nationaliteit heeft? Bestaan er daarover ramingen? Weet u hoeveel van de jihadstrijders die vertrokken zijn de dubbele nationaliteit hebben?

De volgende vraag vloeit daaruit als het ware logisch voort. Denkt u eraan om de wet op de nationaliteitsverwerving aan te scherpen? Lijkt het idee van Nederland, met bijvoorbeeld de mogelijkheid om de nationaliteit af te nemen van de jihadstrijders die een dubbele nationaliteit hebben, een piste die bewandeld zou kunnen worden?

Als u de wet niet aanscherpt terwijl het buitenland steeds vaker op basis van nieuwe wetten de nationaliteit afneemt van radicale jihadstrijders, vreest u dan niet dat er van dit land een bepaalde aantrekkingskracht zou kunnen uitgaan voor terugkerende jihadstrijders, ook uit onze buurlanden? Wordt die aantrekkingskracht dan niet bijzonder groot? Dat zou ons terug in een minder comfortabele positie brengen.

08.02 Minister Annemie Turtelboom: Wij hebben op twee fronten gewerkt in verband met de nationaliteitswetgeving. Enerzijds werd de snel-Belgwet hier verstrengd in het Parlement waardoor het moeilijker is om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. Zo moeten de kandidaat-Belgen taalkennis, maatschappelijke integratie en economische participatie aantonen. Bij naturalisatie moet een bijzondere verdienste worden aangetoond.

Anderzijds worden de toepassingsmogelijkheden om de Belgische nationaliteit af te nemen uitgebreid. Artikel 23 en het nieuwe artikel 23.1 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit stellen dat de Belgische nationaliteit vervallen kan worden verklaard bij Belgen die hun nationaliteit niet hebben verkregen van een ouder die Belg was op de dag van hun geboorte, bij Belgen aan wie de nationaliteit niet werd toegekend op grond van artikel 11 en bij Belgen die specifieke zware misdrijven pleegden die voorkomen in de lijst, zoals terroristische misdrijven.

Ook onder het bestaande artikel 23 werden reeds vervallenverklaringen na veroordeling wegens terroristische feiten opgestart en uitgesproken door het hof van beroep. Dit impliceert dat bepaalde nieuwe Belgen met een immigratieverleden buiten het toepassingsgebied van de vervallenverklaring vallen en dat andere nieuwe Belgen binnen het toepassingsgebied van de vervallenverklaring vallen. De voorbije jaren werd de procedure tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit tussen 2008 en 2013 in totaal 9 keer met succes afgerond.

Momenteel lopen er drie procedures tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit, met name tegen Belkacem, Doukaev en El Aroud. Wat Fouad Belkacem betreft, heb ik altijd gezegd dat de PG van

Antwerpen een procedure gestart was, dat zij hiervoor wachten op een definitieve uitspraak in alle nog hangende procedures en dat er op dit ogenblik nog geen stap gezet kan worden in de procedure, aangezien de huidige veroordelingen niet voldoende aanleiding geven en er nog een onderzoek loopt bij het federaal parket inzake terrorisme. Die procedure is nog hangende en we moeten de resultaten daarvan afwachten vooraleer we ter zake definitief kunnen trancheren.

Wat uw vraag over visie en beleid betreft, kan ik u meedelen dat de wijze waarop het federaal parket instaat voor de bestrijding van terrorisme, minutieus is vastgelegd in de gemeenschappelijke rondzendbrief van 15 juli 2005 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende de gerechtelijke aanpak van terrorisme. Dat belangrijk beleidsinstrument werd op 15 juli 2005 eveneens goedgekeurd door het Ministerieel Comité voor inlichtingen en veiligheid. Het beleidsdocument is in het bijzonder van belang, omdat het de gerechtelijke aanpak inzake terrorisme in België vastlegt en de samenwerking regelt tussen alle partners in de strijd tegen het terrorisme. De inhoud daarvan is dwingend voor het openbaar ministerie, de federale politie en alle andere diensten die afhangen van de ministers die deel uitmaken van het Ministerieel Comité.

Wat uw vraag over het veiligheidsrisico van de teruggekeerde Syriëstrijders betreft, werd reeds bij herhaling uitleg verschaft over de wijze van aanpak door het federaal parket van de problematiek van Belgische jongeren die strijden in Syrië. Ik geef nog eens de grote lijnen. Het federaal parket, het OCAD en de politiediensten volgen het dossier van nabij. Het federaal parket heeft steeds het belang benadrukt om de structuren en groepen die het mogelijk maken dat Belgische jongeren afreizen naar Syrië, aan te pakken. Diverse concrete strafonderzoeken zijn hiertoe nog lopende. Tegelijkertijd wenst men echter niet iedereen van de vertrekkende jongeren over dezelfde kam te scheren: men kan bijvoorbeeld gaan uit idealisme. Wij viseren uiteraard vooral wie deel uitmaakt van groeperingen die terreur niet schuwen. Vooral die laatste categorie behoeft opvolging, in de eerste plaats wanneer die personen nadien naar België zouden terugkeren.

08.03 Peter Logghe (VB): Mevrouw de minister, mijn laatste vraag was of u zich in verbinding stelt met Nederland om bijzonderheden te weten te komen over de nieuwe wet over het afnemen van de Nederlandse nationaliteit van de jihadstrijders die een dubbele nationaliteit hebben. Dat is toch wel een belangrijk nieuw element. Ik verneem dat een aantal andere buurstaten zich ook buigen over het denkspoor om van jihadstrijders met een dubbele nationaliteit de nationaliteit gemakkelijker af te nemen.

Bij een ongewijzigd beleid hier zou dat wel eens de aantrekkingskracht van een bepaald land kunnen verhogen. Daar ging mijn bijzondere belangstelling eigenlijk naar uit. Ik zal hierop zeker nog terugkomen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van de heer Peter Logghe aan de minister van Justitie over "de overbrenging van Marokkaanse veroordeelden naar Marokko" (nr. 22286)

09 Question de M. Peter Logghe à la ministre de la Justice sur "le transfert vers le Maroc de ressortissants marocains condamnés en Belgique" (n° 22286)

09.01 Peter Logghe (VB): De vraag sluit aan bij de vraag van mevrouw Galant.

In 1999 heeft België een overeenkomst met Marokko gesloten tot overbrenging van Marokkaanse veroordeelden naar hun land van herkomst, met het oog op de tenuitvoerlegging van hun straf in dat land. Op 1 mei 2012 is een aanvullend protocol bij deze overeenkomst in werking getreden, waardoor Marokkaanse veroordeelden ook zonder hun toestemming kunnen worden overgedragen aan de Marokkaanse autoriteiten, mits er zich geen uitsluitingsgrond voordoet.

Ik heb een viertal vragen.

Ten eerste, kunt u meedelen hoeveel Marokkaanse veroordeelden de afgelopen drie jaar werden overgebracht naar Marokko met het oog op de tenuitvoerlegging van de straf?

Ten tweede, hoeveel Marokkaanse veroordeelden werden vrijwillig overgebracht? Hoeveel werden er overgebracht zonder hun toestemming?

Ten derde, hoeveel dossiers zijn momenteel nog in behandeling en dit zowel wat de vrijwillige als de gedwongen overbrenging betreft?

Ten vierde, voorziet het protocol niet te veel in uitzonderingen en uitsluitingsgronden op de mogelijkheid om Marokkaanse veroordeelden zonder hun toestemming over te brengen? Worden er onderhandelingen gevoerd met Marokko om deze mogelijkheden te verruimen dan wel te beperken? In welke richting evolueren die onderhandelingen?

09.02 Minister **Annemie Turtelboom**: Tot op heden hebben de overbrengingen naar Marokko plaatsgevonden op basis van het Aanvullend Protocol bij de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko inzake bijstand aan gedetineerde personen en overbrenging van gevonnisde personen, ondertekend te Brussel op 7 juli 1997, voor de overbrenging zonder akkoord.

Op 28 mei 2012 heeft een eerste groep overbrengingen van vijf gedetineerden naar Marokko op basis van dit aanvullend protocol plaatsgevonden. Op 29 juni 2013 werd een tweede groep van vier Marokkaanse gedetineerden overgebracht naar Marokko. De recentste groep overbrengingen dateert van 16 december 2013, waarbij zes gedetineerden werden overgebracht. In totaal gaat het dus om vijftien Marokkaanse gedetineerden die in totaal nog 125 jaar gevangenisstraf moesten uitzitten.

Momenteel zijn zes dossiers inzake overbrenging met akkoord en 29 dossiers inzake overbrenging zonder akkoord in behandeling bij Marokko. Het aanvullend protocol voorziet in de mogelijkheid tot overbrenging zonder akkoord tussen België en Marokko. Dat is het resultaat van bilaterale onderhandelingen die hebben plaatsgevonden tussen beide landen waarbij elk zich door ondertekening tot bovenstaand verdrag verbonden heeft. Momenteel is er geen onderhandeling met betrekking tot dit aanvullend protocol gaande met Marokko. Ik moet zeggen dat ik op dit moment prioriteit verleen aan de correcte uitvoering van het bestaande akkoord.

09.03 **Peter Logghe** (VB): Mevrouw de minister, ik zal uw cijfergegevens met veel zin nalezen. Vijftien lijkt mij echter een vrij magere oogst.

09.04 Minister **Annemie Turtelboom**: Er is geen enkel Europees land dat het kan doen. België is het enige Europees land.

09.05 **Peter Logghe** (VB): Ondertussen zijn er wel ettelijke honderden in onze gevangenissen.

Ik heb de vraag over Algerije gesteld aan uw collega, de staatssecretaris voor Asiel en Migratie. Ook daar loopt het zeer stroef. Ik heb de indruk dat het in het algemeen zeer stroef verloopt met de Maghreblanden. Ik val dan ook van de ene verbazing in de andere als ik lees dat België met Marokko een migratiebeleid wil opzetten. Het is bijna absurd om te horen. Wij slagen er niet in om criminele gedetineerden van Marokkaanse afkomst naar Marokko terug te sturen, maar wij proberen wel een migratie- en asielbeleid uit te stippelen.

Wij komen op deze problematiek zeker nog terug.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.01 uur.

La réunion publique de commission est levée à 17.01 heures.